

ORSZÁGOS TALÁLMÁNYI HIVATAL
ELNÖK

J E L E N T É S
AZ ORSZÁGOS TALÁLMÁNYI HIVATAL 1987. ÉVI
TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Ö S S Z E F O G L A L Ó

Az Országos Találmányi Hivatal 1987. évi tevékenységének tartalmát, fő irányait a kormányzat gazdaságpolitikai célkitűzéseinek szolgálata határozta meg. A Hivatal alapvető törekvése az volt, hogy a hatósági és központi állami elvi irányítási hatáskörébe tartozó iparjogvédelmi tevékenység a maga területén, sajátos eszközeivel eredményesebben járuljon hozzá a műszaki fejlesztés meggyorsításához, a termelési szerkezet megújításához, a gazdálkodás hatékonyságának növeléséhez. E feladatoknak még nagyobb jelentőséget adott az év során elfogadott stabilizációs és kibontakozási program.

Az Országos Találmányi Hivatal 1987. évi tevékenységében kiemelt hangsúlyt kapott mindenekelőtt a hatósági tevékenység, különösen a szabadalmi elbírálói munka eredményeinek, feltételeinek fejlesztése.

Központi állami elvi irányító tevékenysége keretében a Hivatal 1987-ben fokozott jelentőséget tulajdonított a feltalálók, ujtók alkotó munkáját, az ujtásokkal, találmányokkal kapcsolatos vállalati érdekeltséget meghatározó közgazdasági szabályozók fejlesztésének az adó- és árreform keretében. Másrészt a korábbiaknál offenzivebb irányítási politikával, közvetlen szervezési-ráhatási eszközökkel is igyekezett aktívabban elősegíteni a feltalálói, ujtói, alkotó munka, valamint a vállalati iparjogvédelmi tevékenység szélesebbkörű kibontakozását és hatékonyabbá tételét.

A szabadalmi információs munkában a Hivatal arra törekedett, hogy megalapozza a Szabadalmi Információs Központ bázisintézményként való fejlesztésének technikai feltételeit, továbbá, hogy az adott feltételek mellett is hatékonyabban végezze iparjogvédelmi dokumentációs szolgáltatási, elvi irányítási és módszertani fejlesztési munkáját.

A személyzeti munkában a Hivatali munkaerőállomány megtartása, fejlesztése, a gazdálkodásban a bevételek lehetséges fokozása, és a feladatellátáshoz szükséges anyagi és eszközfeltételek biztosítása volt az alapvető cél.

Az iparjogvédelmi terület 1987. évi általános fejlődését értékelve összességében megállapítható, hogy a kormányzati szándékoknak megfelelően és a korábbi évek tendenciájával megegyezően folytatódott a szabadalmi bejelentések számának növekedése. Ennek eredményeként a szabadalmi bejelentések száma az elmúlt évben az 1980. évi 3172-höz képest 6200-ra nőtt. Ez rekordnak számít az 1895-ben létrejött önálló magyar szabadalmi rendszer történetében, amelyben eddig az 1913-ban benyújtott 5686 bejelentés képviselte a legnagyobb értéket. Az 1986-hoz képest elért több mint 10 %-os növekmény döntően a hazai szabadalmi bejelentések számának növekedéséből ered. A szabadalmi bejelentések számának e kiugró növekedése jelzi a gazdaság élénkítésére irányuló hazai felfutó tevékenység megpezsztülését, továbbá a külföldi vállalkozóknak a magyar piac iránti érdeklődése fokozódását.

A szabadalmi bejelentési szám növekedésével párhuzamosan lendületesen nőtt az ipari mintavételi bejelentések száma is, amely arra utal, hogy a piaci-vállalkozói viszonyok erősödésével ennek a kategóriának a jelentősége is növekszik.

Az 1987. évi vállalati ujítási és találmányhasznosítási adatok még nem állnak rendelkezésre, de valószínűleg e vonatkozásban is a korábbi évek tendenciája folytatódik: a találmányok pénzben mért hasznos eredménye - amely 1986-ban 11,3 milliárd forintot tett ki - a találmányi tevékenység megélénkülése következtében tovább nő, míg az ujítások hasznos eredménye egyes érdekeltségi problémák miatt stabilizálódik, de a korábbi években elért viszonylag magas szinten (7,1 milliárd forint).

Az iparjogvédelmi tevékenységi terület általános fejlődésével párhuzamosan az Országos Találmányi Hivatal mindhárom alaptevékenységi irányában - a hatósági munkában, az állami elvi irányításban és a szabadalmi információs tevékenységben -, valamint az annak feltételeit biztosító személyzeti és gazdálkodási munkában a fejlődéssel együttjáró gondok ellenére is kiemelkedő eredmények születtek.

Az Országos Találmányi Hivatal 1987. évi munkatervének teljesítéséről, valamint a munkaterven kívül jelentkező feladatok végrehajtásáról részletesen a jelentésben számolok be.

I.

A Hivatal hatósági munkája

A Hivatal hatósági munkájának az képezi elvi alapját, hogy az iparjogvédelem körébe sorolt és lényeges személyi és vagyoni érdekeket kifejező szellemi tulajdonjogok (különösen a szabadalmi, védjegy, ipari mintaoltalmi jogok) létrejöttéhez különleges szakértelmet igénylő műszaki-gazdasági-jogi elővizsgálatra, a jogok hatósági határozattal való konstituálására, regisztrálására, továbbá az oltalommal összefüggő jogviták rendezésére van szükség egy közhatalmi jellegű, versenysemleges, a külföldi bejelentők felé is nyitott és azoknak a belföldiekkel egyenlő elbánást biztosító hatóság által.

A Hivatal hatósági munkája keretében folytatja le - részben nemzetközileg szabályozott eljárás során - a szabadalmi, a védjegy- és a mintaoltalmi bejelentések vizsgálatát és elbírálását, a jogok engedélyezését és nyilvántartását, valamint az oltalommal összefüggő egyéb eljárásokat.

1./ A szabadalmi hatósági eljárásokat az alábbi számszerű adatok jellemzik (az 1987. évi adatok után zárójelben az 1986. évi adatok vannak feltüntetve).

1987-ben a korábban jelzett történelmi rekordot jelentő 6200 (5588) szabadalmi bejelentés érkezett a Hivatalhoz; ebből 76 (74) bejelentés a KGST együttműködésben kötött Havannai Megállapodás keretében az oltalmi okirat elismerésére irányult, 1341 (1135) a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) keretében kötött Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT) alapján érkezett megjelölés és 4783 (4379) a hagyományos nemzeti engedélyezési eljárás keretében került benyújtásra.

Találmányi tevékenységünknek az elmúlt években jelentősen javuló mennyiségi mutatói az összehasonlítható műszaki-gazdasági potenciállal rendelkező országok átlagának felelnek meg, sőt egyes vonatkozásokban azt meg is haladják.

A fejlett piacgazdasággal rendelkező országokban azonban jellemző a külföldről benyújtott bejelentések lényegesen magasabb száma.

Az OTH-hoz benyújtott bejelentések között a hazai bejelentések száma: 3239 (2848), amely meghaladja a külföldről benyújtott bejelentések számát: 2971 (2740). A hazai eredetű bejelentések között viszont az egyéni bejelentések száma: 1790 (1506) haladja meg a vállalati bejelentések számát: 1439 (1342).

A fenti adatok valamennyi mutató (az összes bejelentés: +10,95 %, a hazai +13 %, azon belül a vállalati +7,2 % és az egyéni +18 %, valamint a külföldi +8,43 %-os) növekedése mellett a hazai egyéni bejelentések kiugró emelkedését jelzik.

Ami a bejelentések szakmai strukturáját illeti, ebben az évben is változatlanul nagy bejelentési aktivitás nyilvánult meg a vegyipar, gyógyszeripar terén, de tovább növekszik az energiatakarékossággal, a biotechnológiával, környezetvédelemmel kapcsolatos bejelentések száma is.

2./ A növekvő szabadalmi bejelentési számban kifejeződő oltalmi igények kielégítése érdekében a Hivatalnak lépést kell tartania a növekvő mennyiségi és minőségi követelményekkel. Ezért a Hivatal minden erőfeszítése az elmúlt években arra irányult, hogy különféle (jogsabályi, módszertani, ügyviteli, ösztönzési) intézkedésekkel egyensúlyt teremtsen a bejelentések és a befejezések között.

Mindezek együttes hatására a szabadalmi elbírálói tevékenység eredményei is számottevően nőttek. A szabadalomengedélyezések száma öt év alatt megkétszereződött.

1987-ben a befejezett szabadalomengedélyezési ügyek száma 5250 (4534), amelyből megadott szabadalom 2458 (2572). A befejezések

átlagos átfutási ideje 36 hónapról 29,5 hónapra csökkent, amely kiállja a nemzetközi összehasonlítást.

3./ Az érvényben lévő szabadalmak száma a növekvő engedélyezés folytán nő: 19.221 (18.506), amelynek mintegy fele külföldieket illet meg.

A Hivatal a tárgyidőszakban 2176 (1732) végleges szabadalmi oltalom megszűnését állapította meg, amely némileg meghaladja az elmúlt években kialakult átlagos értéket.

A gazdaságilag ellenérdekű felek közötti szabadalmi jogviták száma növekedett, amely a piaci viszonyok erősítésével együttjáró érdekütközéseket jelzi. Az év során a Hivatalhoz 17 (14) megsemmisítési, 14 (6) a szabadalombitorlási pereket elhárítani kívánó nemleges megállapítási és 3 (6), rendszerint díjazási jogvitához kapcsolódó, szabadalmi leírás értelmezése iránti kérelem érkezett.

A Hivatal az év során 710 (583) szabadalmi ügyben vett tudomásul jogutódlást és egyéb változást, amely növekedés a találmányok forgalmának élénkülését jelzi.

4./ A Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT) keretében a Hivatal megfelelő vizsgálat után 62 (72), átlagosan egyenként 10 országra kiterjedő nemzetközi szabadalmi bejelentést továbbított a Szellemi Tulajdon Világszervezetéhez (WIPO) és a kijelölt nemzetközi kutató és vizsgáló szervekhez, amelynek révén előmozdította ezekre a bejelentett magyar találmányokra vonatkozó külföldi szabadalmi védelem megszerzését és ezen keresztül a magyar találmányokat megtestesítő áruk és szellemi termékek exportjának piacvédelmét.

A csökkenés ellenére is nemzetközi összehasonlításban kiemelkedő számú PCT bejelentések kívánatos növekedése külgazdasági kapcsolataink fejlődésének függvénye.

5./ Az elmúlt években kiütköztek olyan gondok, amelyek abból eredtek, hogy a szabadalmi elbírálói kapacitás elmaradt az egyre növekvő mennyiségű és komplexitású feladatok által támasztott igényektől. Így a folyamatban lévő ügyek száma növekszik, meghaladja a 13 ezret, ebből egy elbírálóra átlagosan 325 ügy egyidejű intézése hárul. Ez a mennyiség már nem tesz lehetővé ütemes ügyintézés; a kellő szintű befejezés és átfutási idő tartósan nem biztosítható.

A szabadalmi elbírálói tevékenység feltételeinek fejlesztése érdekében előterjesztés készült a Tudománypolitikai Bizottsághoz, amely a szükséges (létszámnövelési és bérezési, valamint elhelyezési) intézkedésekre javaslatot tesz.

6./ A gyártmányok korszerűbb, esztétikusabb formájának kifejlesztésében való piaci érdekltség növekedését tükrözi, hogy emelkedett a hazai ipari mintaoltalmi igények száma. Az év folyamán 901 (638) ipari mintabejelentés érkezett, míg a nemzetközi mintaoltalmi bejelentések száma 417 (436) némileg csökkent. Az elintézt hazai mintaoltalmi bejelentések száma 588 (528), míg az elintézt nemzetközi bejelentések száma 429 (415).

A védjegyek, mint a marketing növekvő jelentőségű világpiacon eszközei iránti érdeklődés fokozódása nyilvánul meg a nemzetközi védjegybejelentések számának emelkedésében. A hazai védjegyoltalmi igények némi csökkenést mutatnak. Ezek növekedése alapvetően a piacgazdaság fejlődésétől, a piac élénkülésétől (új szervezetek, új termékek nagyobb arányu megjelenésétől) függ.

Az 1987. évben 825 (920) hazai védjegybejelentést nyújtottak be. Befejezésre került 923 (914) bejelentés, ezzel az oltalom alatt álló hazai védjegyek száma 12.431 (11.893). Az év során beérkezett 2225 (2056) nemzetközi védjegybejelentés, ezzel a hazánkban oltalom alatt álló nemzetközi védjegyállomány 158.367 (156.466)-ra nőtt.

A magyar védjegyek nemzetközi lajstromozására benyújtott bejelentések száma 66 (64). Az érvényes nemzetközi eredetmegjelölések száma változatlan: 710 (710).

II.

A Hivatal elvi irányító munkája

Az Országos Találmányi Hivatal központi állami elvi irányító tevékenysége során egyrészt résztvesz az iparjogvédelem általános kereteit meghatározó jogszabályok és közgazdasági szabályozók előkészítésében, fejlesztésében, továbbá elősegíti azok érvényesülését, másrészt közvetlen szervezési eszközökkel, különféle akciókkal, kezdeményezésekkel előmozdítja az újítói, feltalálói tevékenység fejlődését, feltételeinek javulását.

1./ Az OTH központi állami elvi irányító munkája keretében kiemelkedő jelentőségű az iparjogvédelem terjedelmes, sokágu joganyagának és gazdasági szabályozóinak fejlesztése.

1987 folyamán a jogi szabályozás továbbfejlesztésére nem volt szükség. A magyar iparjogvédelem alapvetően piacgazdasági ihletésű jogi szabályozása összhangban áll gazdaságirányítási rendszerünk folyamatos reformjának koncepcióival, figyelemmel van a nemzetközi törekvésekre, szervesen illeszkedik jogrendszerünkbe. Ennek megfelelően átfogó továbbfejlesztésére nincs szükség.

A szabadalmi jog nemzetközi fejlődési tendenciáira és nemzetközi gazdasági kapcsolatainkra figyelemmel azonban indokoltá vált kodifikációs előtanulmányok végzése a vegyi termékek, gyógyszerek, élelmiszerek, a mikrobiológiai és mikroelektronikai találmányok oltalma, valamint a WIPO keretében folyó jogi harmonizáció és a KGST keretében folyó jogegységesítés várható kihatásai tárgyában.

Az év során kidolgozott adó- és árreform keretében a Hivatal képviselői is részt vettek az egyes közgazdasági szabályozók véleményezésében, kidolgozásában, az ezeket előkészítő OT, OMFB tanulmányok összeállításában.

A szabályozóváltozások következtében az ujitók, feltalálók, ipari minta alkotók személyi jövedelemadózáásával kapcsolatban korábban érvényben volt kedvezmények megszűntek, illetve jelentősen csökkentek, amelynek várható következményei, különösen az eddig is stagnáló ujitási tevékenységre még nem mérhetők fel.

Ugyanakkor a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó általános szabályozókban számos olyan új elem (pl. a szellemi termékek vagyonszerűségi kezelése, egységes vagyonalap, a vállalati műfa kötelező képzésének megszüntetése) és kedvezmény (pl. adójóváírás, nyereségadókedvezmény, haszonrészesedés, gyorsított leírás) került be, amely - ha egyéb tényezők nem hatnak ellene - várhatóan erősíteni fogja az ujitások, találmányok kifejlesztésével, hasznosításával, átadásával összefüggő vállalati érdekeltséget.

A szabályozóváltozások jelentősen átrendezik a gazdálkodó szervezetek jövedelempozícióit és az árak nyereségtartalmát, ezért 1987 végén megkezdődött annak szakértői vizsgálata, hogy a változások nem teszik-e indokolttá az ujitások, találmányok hasznos eredményének számítására és az alkotók díjazására vonatkozó irányelvek, jogszabályok továbbfejlesztését. Ezzel szorosan összefüggő kérdés az ipari minták hasznos eredményének megállapítása és az alkotók ösztönzőbb díjazási rendszerének kialakítása, amellyel kapcsolatos munkák szintén áthúzódhatnak az 1988. évre.

Új feladatként jelentkezett a Gazdaságfelügyeleti Bizottság határozata alapján az anyag- és energiamegtakarítást, gazdaságos hulladékhasznosítást eredményező ujitásokra vonat-

kozó OTH-SZOT irányelvek és pályázati felhívás megjelentetése, amelynek gondozása, működtetése évente visszatérő feladat lesz.

2./ A jogszabályok érvényesülésének elősegítése céljából a Hivatal kiterjedt ügyfélszolgálati tevékenységet végez. A Hivatalhoz nagy számban érkeznek az ujitók, feltalálók, gazdálkodó szervezetek részéről jogi tájékoztatást, állásfoglalást kérő levelek, telefoni és személyes megkeresések. 1987-ben 241 (239) jogi tájékoztatást, állásfoglalást adott ki a Hivatal.

A Hivatal szerkeszti a "Siker" című lap jogi tanácsadó rovatát, valamint ellátja a "Siker", a "Felkinálom klub" és az "Uj Technika" jogi tanácsadó szolgálatát. Emellett a különböző országos, ágazati és megyei iparjogvédelmi kiállításokon, rendezvényeken tanácsadó tevékenységet fejt ki.

A jogalkalmazás egységességének előmozdítása céljából a Hivatal 1987-ben is rendszeresen konzultációkat folytatott a Legfelsőbb Birósággal és a képviseleti szervekkel egyes, a gyakorlat által felvetett kérdésekben (a szolgálati találmányok díjazása, a második gyógyászati indikáción alapuló találmányok szabadalmazhatósága, az új növényfajták szabadalmazása stb.).

Az ujitási és találmányi jogszabályok érvényesülésének előmozdítása céljából a Hivatal a TPB határozata és külön kormányhatározat alapján létrehozta az Ujitási és Találmányi Szakértői Testületet, amely 1987-ben kezdte meg működését. A Testülethez az év során 30 megbízás érkezett arra, hogy ujitási és találmányi díjvitákban permegelőző céllal szakvéleményt adjon. Az első évi tapasztalatok szerint

a Testület betölti hivatását, az alkotó légkört és együttműködést rontó ujitási-találmányi díjpererek megelőzését, a szakmai alapokon nyugvó megegyezés létrehozását.

3./ Az OTH elvi irányító munkájának szerves részét képezik az ujitó és feltaláló tevékenység, az alkotó aktivitás és az innovációs fogadókészség előmozdítását célzó akciók, kezdeményezések, rendezvények.

Ezeket az akciókat az OTH nemcsak szakmailag, hanem részben a TPB által nyújtott 10 mFt keretből, részben saját eredménye terhére anyagilag is támogatta.

A műszaki fejlesztés és a szerkezetváltás meggyorsítására irányuló gazdaságpolitika szolgálatában kialakított offenzivebb, aktívabb iparjogvédelmi irányítási politika különösen e téren nyilvánult meg.

1987-ben a korábbi évekhez képest megkétszereződtek és a százas nagyságrendet érték a különféle megyei, ágazati, minisztériumi, szakszervezeti, MTESZ, KISZ által szervezett ujitási versenyek, rendezvények, kiállítások, pályázatok, amelyeken a Hivatal folyamatosan közreműködött. A rendezvények tartalmasságát, az iparjogvédelmi, műszaki, gazdasági, jogi, módszertani ismeretszint növelését a Hivatal számos, részben önálló, részben közös kiadvánnyal szolgálta. A műszaki alkotók társadalmi mozgósítását, az iparjogvédelmi tevékenység aktivizálását, az iparjogvédelmi ismeretek növelését célozta az ez évben meghirdetett "Országos Műszaki-Iparjogvédelmi Vetélkedő 88" című versenyfelhívás is, amelynek lebonyolítására 1988-ban kerül sor.

Az ujitások, találmányok átadásának, elterjesztésének elősegítését szolgálja az Országos Ujitási Adatbank 1987-ben történt létrehozatala és folyamatos feltöltése az MTA SZTAKI-val kötött megállapodás alapján. Az ujitások, találmányok elterjesztését, hasznosítását célozza az Ipari

Minisztérium területén a NOVOFER Vállalat néhány, az OTH által támogatott kezdeményezése is (pl. ujitási, találmányi vándorkiállítás, vállalati ujitási információs rendszer, országos szakértői rendszer létrehozatala).

A jelzett rendezvények, akciók, új kezdeményezések mellett 1987-ben is megtörtént a korábbi években kialakított módszerek szerint az országos iparjogvédelmi statisztika számítógépes feldolgozása, az 1986. évi országos iparjogvédelmi tevékenységről szóló összegezett jelentés, az 1987. évi rendezvénynapotár összeállítása, a vállalati iparjogvédelmi funkcionális vizsgálatok tapasztalatainak összesítése, a minisztériumok, országos hatáskörű szervek ujitási-találmányi versenyének értékelése, 2648 db "Kiváló Ujító" és 562 db "Kiváló Feltaláló" kitüntetés adományozása.

4./ Az elvi irányításhoz szorosan kapcsolódik a Hivatal központi tájékoztató tevékenysége.

Az 1987. évben is jelentős volt az ujitási és találmányi publikációs tevékenység. A hivatali sajtótevékenység keretében említést érdemel, hogy a Szabadalmi Közlöny és a "Siker" című lap cikkei, a Rádió és a Televízió különböző műsorai, az iparjogvédelmi rendezvényekkel kapcsolatban megjelent tájékoztató cikkek, kiadványok, központi és helyi előadások szolgálták a jogszabályok jobb megértését, valamint az iparjogvédelmi szemlélet megfelelő formálását.

1987-ben megtörtént az 1986. évi sajtópályázat értékelése, a díjak átadása, valamint az 1988. évi sajtópályázat meghirdetése.

5./ Az OTH állami elvi irányító tevékenysége keretében szakmailag irányítja az iparjogvédelmi szakemberek képzését nemcsak a Hivatal, hanem a gazdálkodó szervezetek,

az állami irányító és a képviseleti szervek részére is. Az iparjogvédelmi képzést az egyetemi továbbképző intézetek és más szervek (MTESZ, MKK) a legszélesebb szakmai oktatógárda bevonásával végzik.

Ez évben 7 (12) alapfoku ujitási, 9 (11) középfoku és 12 (6) felsőfoku tanfolyamot szerveztek.

Az 1987. évben vizsgázottakkal együtt az elmúlt években összesen mintegy 470 felsőfoku (köztük iparjogvédelmi másoddiplomás), 3700 középfoku és 1700 alapfoku iparjogvédelmi szakember szerzett képesítést.

Új oktatási formaként alakította ki a Hivatal az Alkotó Ifjuság Egyesüléssel együttműködve számítógépes alapon az alkotó innovációs műhely tanfolyamtypust és a távoktatási formát.

Az év során 39 (41) iparjogvédelmi szakértői engedélyt adott ki és 26 (8) szabadalmi ügyvivőt jegyzett be a Hivatal. Ezzel a szakértők száma 199-re, a szabadalmi ügyvivők száma pedig 326-ra emelkedett.

III.

A Hivatal nemzetközi tevékenysége

Az Országos Találmányi Hivatal tevékenységének fontos része a kiterjedt nemzetközi iparjogvédelmi egyezményrendszer fejlesztése, gondozása, az államközi együttműködési kapcsolatok formálása.

1./ Magyarország aktív tagja az ENSZ szakosított szerveként működő Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) és ezen keresztül is kezdeményező alakítója, fejlesztője a nemzetközi iparjogvédelem rendszerének. Magyarország részese a nemzetközi iparjogvédelmi együttműködés alapvető kereteit rögzítő Párizsi Unió Egyezménynek és összes lényeges mellékegyezményének, amelyek kedvező feltételeket teremtenek a magyar szellemi eredmények és árujelzők külföldi védelméhez, továbbá más országok műszaki-szellemi eredményeinek megismeréséhez.

Az 1987. évben a Hivatal ellátta a különböző, a WIPO által igazgatott uniókban fennálló tagság alapján jelentkező feladatokat.

A WIPO Irányító Szerveinek szeptemberben tartott ülés-
szakán Magyarországot a Párizsi Unió Végrehajtó Bizottságának
és a WIPO Koordinációs Bizottságának tagjává, az OTH elnökét
pedig a Budapesti Unió Közgyűlésének elnökévé választották.

Aktiv együttműködés folyt ez évben a WIPO különböző
konzultatív és szakértői bizottságaiban is.

A Párizsi Uniós Egyezmény felülvizsgálata tárgyában
tartott konzultatív ülések nem eredményezték az álláspontok
közeledését; a fejlett tőkés országok csoportja lényegében el-
zárkózott a fejlődő országok igényeinek kielégítésétől, a
szocialista országok viszont a szovjet szerzői tanusítványos
rendszer folyamatban lévő reformja miatt nem voltak érdekeltek
a felülvizsgálat gyorsításában.

Ennek megfelelően az elkövetkező két évben nem kerül sor a fe-
lülvizsgálatra irányuló diplomáciai konferencia összehívására.
Ugyanakkor jelentős előrehaladás történt a nemzetközi védje-
gyekkel összefüggő Madridi Megállapodásnak a Közös Piac véd-
jegyrendszerével való összehangolása céljából történő felül-
vizsgálata előkészítésében, amely 1988-ban folytatódik.

Egyes technikai területek (biotechnológia, mikro-
elektronika) fejlődése szükségessé teszi a vonatkozó iparjog-
védelmi egyezmények felülvizsgálatát illetve új egyezmények
létrehozatalát. Ezért elhatározás született az új növényfaj-
tákra vonatkozó Egyezmény (UPOV) felülvizsgálatának, valamint
az integrált áramkörök oltalmáról szóló Egyezmény létrehozata-
lának előkészítésére.

1987 kiemelkedő eseménye volt, hogy a WIPO főigazga-
tója a magyar kormány meghívására hazánkban járt és megbeszé-
léseket folytatott az együttműködés továbbfejlesztésének lehe-
tőségeiről.

A Hivatal 1987-ben is szerepet vállalt a WIPO-nak a fejlődő országok segítésére vonatkozó programjából. Ez évben egy szudáni és egy uruguay-i ösztöndíjas fogadására került sor.

2./ Az OTH tevékeny részese a KGST tagországok találmányi hivatalai között folyó együttműködésnek is.

Az 1987. évi együttműködés is a KGST tagországok találmányi hivatalai vezetőinek értekezlete munkaterve alapján folyt.

Az együttműködés általános jellemzője, hogy a különféle szervezési, módszertani anyagok kidolgozása, pontosítása, továbbfejlesztése, véleményezése rendben folyt (pl. intézkedések a találmányi hivatalok részvételére a Komplex Program megvalósításában, a tudományos-műszaki együttműködés során végzett találmányi tevékenység rendje, a találmányi és védjegyvizsgálat módszertana, az algoritmusok és számítógépes programok, valamint a biotechnológiai találmányok és az integrált áramkörök oltalmáról készített tanulmány, egyes iparjogvédelmi tananyagok kidolgozása, a Nemzetközi Szabadalmi Információs Rendszer (NSZIR) fejlesztése, összesített KGST iparjogvédelmi statisztika készítése).

A fenti anyagok egyeztetésében, kidolgozásában való előrehaladás mellett nem történt lényeges előrelépés az átfogó, az együttműködés hatékonyabb kereteit meghatározó egyezmények kidolgozásában. Ez vonatkozik különösen az egységes oltalmi okiratról és közös KGST Találmányi Hivatalról szóló Megállapodás tervezetére, amelynek létrehozását alapvetően az gátolta, hogy a Szovjetunióban és egyes más KGST tagországban a centralizált tervgazdasági modellhez kötött, a találmányok állami tulajdonbavételét jelentő szerzői tanusítvány volt az alapvető oltalmi forma, míg pl. hazánkban a hagyományos, nemzetközileg elismert, a piacgazdaságnak megfelelő szabadalmi forma.

A KGST tagországokban jelenleg folyó gazdasági reform várhatóan kihat erre a területre is és a találmányok általános oltalmi formájává a vállalati érdekeltség, önállóság elveit kifejező szabadalom válik. Ez a jövőben megkönnyítheti az egységes oltalmi rendszer kialakítását és a KGST mechanizmus folyamatban lévő reformjának megfelelően a vállalatközi találmányi együttműködés lényeges fejlesztését.

Nem történt előrehaladás az áruk származási jelzései és eredetmegjelölései kölcsönös jogi oltalmáról megkötni tervezett Megállapodás véglegesítésében sem, főként egyes kétoldalú viták (a "tokaji", "pilseni" eredetmegjelölésekről) lezáratlansága miatt.

A KGST tagországok találmányi hivatalai vezetőinek Értekezlete 1987 augusztusában Ulan-Batorban tartotta 28. ülését, majd a Moszkvában 1987 decemberében tartott rendkívüli záróülésen meghatározták a továbbiakban a Műszaki-Tudományos Együttműködési Bizottság keretében folyó együttműködés új szervezeti formáját, a Találmányi Iroda főbb feladatait, funkcióit, az együttműködés elsőbbségi irányait.

3./ A nemzetközi iparjogvédelmi együttműködés fontos összetevője a kétoldalú államközi és hivatalközi együttműködés. A kétoldalú államközi együttműködés kiemelkedő eseménye volt 1987-ben a magyar-spanyol eredetmegjelölési Megállapodás aláírása, amely jelentős lépés a két ország kereskedelmi együttműködésének fejlesztésében is.

A kétoldalú hivatalközi együttműködés ez évben különösen tartalmaz volt szovjet, osztrák, francia, NSZK, finn és kínai viszonylatban.

A szovjet találmányi hivatal szakembereivel elsősorban a találmányvizsgálat és a szabadalmi információs együttműködés kérdéseiben folyt konzultáció és egyes anyagok kölcsönös megküldése.

Kiemelkedő esemény volt az Osztrák Szabadalmi Hivatal elnökének a magyar kormány által való kitüntetése az együttműködésben szerzett érdemeiért.

Francia viszonylatban említést érdemel a magyar-francia iparjogvédelmi vegyes munkacsoport Budapesten megtartott 7. ülése, amely az együttműködés aktuális kérdéseit tárgyalta meg.

Tartalmas, érdemi kétoldalu együttműködést ígér az NSZK Szabadalmi Hivatala elnökének látogatása nyomán kialakuló kétoldalu kapcsolat.

A Finn Szabadalmi Hivatal elnökének látogatása beilleszkedik a néhány éve kialakult magyar-finn hivatalközi együttműködésbe.

A néhány éves rövid multra visszatekintő, de tartalmas, érdemi magyar-kinai szabadalmi együttműködés kiemelkedő eseménye volt az OTH elnökének pekingi látogatása és megbeszélése, amely várhatóan hozzájárul az együttműködés magasabb szintre emeléséhez.

A fentiekben kiemelt viszonylatokon kívül NDK, lengyel, vietnam, csehszlovák relációban is folyt - főként tájékoztató anyagok kölcsönös megküldéséből álló - kétoldalu együttműködés, továbbá egyes fejlett nyugateurópai cégek (pl. Schering) képviselői is felkeresték a Hivatalt és konzultációt folytattak számukra fontos kérdésekben (különösen a termék-szabadalmak tárgyában).

Meg kell végül említeni, hogy a magyar-EGK eredetvédelmi megállapodás előkészítése kapcsán az EGK kérésének megfelelően megtörtént a magyar borok módosított jegyzékének összeállítása és a KkM részére való megküldése.

IV.

A Hivatal szabadalmi információs
tevékenysége

A hazai iparjogvédelmi információs rendszer alapját a Szabadalmi Információs Központ keretében megvalósuló iparjogvédelmi dokumentációs szolgáltatás, a hatósági és elvi irányító tevékenységgel összefüggő kiadási tevékenység, valamint a szabadalmi információs elvi irányítás és módszertani fejlesztés képezi.

1./ A Szabadalmi Tár 1987. január 1-jén 15,6 milliónyi dokumentumállománya a hatósági újdonságvizsgálat és a gazdálkodó szervezetek, valamint a műszaki szakemberek, feltalálók, kutatók tájékoztatásának szolgálatában áll.

A Szabadalmi Tár 1987. évi állománygyarapítási tevékenysége az előző évekhez képest mintegy 30 %-os növekedést mutat a szabadalmi leírások többlépcsős feldolgozása és szolgáltatatható gyűjteménybeállítása terén. A gyűjtemény egésze összesen 16,2 millió dokumentumot tesz ki az év végén.

E jelentős gyarapodás mellett - részben a rekonstrukció miatti kéthavi zárvatartás, részben az olvasótermi kapacitás elégtelensége miatt - az olvasók száma a 8 ezer fő szintjén stabilizálódott; a megnövelt, mindhárom olvasóteremre kiterjesztett heti 39 órás nyitvatartási idő következtében a dokumentumforgalom azonban 7 millió kézbeadott szabadalmi leírásra növekedett.

A gyűjtemény olvasószolgálati feltárását alapvetően segíti az INPADOC 1968-1987 közötti időszakra vonatkozó műszaki szakterületek szerint rendezett szabadalmi bibliográfiai mutatóinak beszerzése, valamint a Szabadalmi Közlöny 1970-től induló teljes magyar szabadalmi bibliográfiai adattömegét rendelkezésre bocsátó mikroszámítógépes adatbázis kifejlesztése és a szolgáltatási rendbe való beállítása.

Az Iparjogvédelmi Szakkönyvtár 1987. évi tevékenységében a gyűjtőkör elméleti igényű felülvizsgálata mellett az Iparjogvédelmi Szakirodalmi Tájékoztató országos terjesztésének megindítása birt kiemelkedő jelentőséggel.

Átalakult a Hivatal külföldi folyóirat-rendelési strukturája: csökkent a szocialista relációju, s nőtt a tőkés relációju 1988. évi előfizetéses periodikák száma, ez utóbbin belül jelentősen nőtt a rangos iparjogvédelmi folyóiratok mennyisége.

Tervszerű vásárlásokkal jelentősen fejlődött a kézikönyvtár állománya.

A nemzetközi dokumentumcsere keretében a hazai szabadalmi leírásanyagok terjesztési volumene a kinyomtatási ütemnek megfelelően közel megháromszorozódott. A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő és mellékletei összesen 27 országba és a Szellemi Tulajdon Világszervezete Nemzetközi Irodájához jutottak el, havonta összesen 58 példányban; az év folyamán kinyomtatott mennyiségből 3500 magyar szabadalmi leírás pedig a cseremegállapodások alapján került megküldésre 22 országba, összesen 104 ezer darabbal, illetve 10 ország esetében további, összesen 8 ezer angol nyelvű kivonattal gyarapítva a társhivatalok gyűjteményeit.

Az 1987. évi másolatszolgáltatás volumene (575 ezer oldal) összességében mintegy 5 %-kal haladta meg az előző évit.

A szabadalmi és egyéb dokumentum-másolási megrendelések bevételösszege azonos ár mellett lényegében azonos szinten maradt (2,6 millió Ft, 1700 USD), a belső megrendelések volumene (290 ezer oldal) mintegy 15 %-kal nőtt.

2./ A Hivatal hatósági és elvi irányítói tevékenységét alapjaiban támogató, továbbá tájékoztatási funkcióit megvalósító 1987. évi kiadói tevékenység - a számottevő általános nyomdaipari nehézségek, problémák hátráltató hatása ellenére - eredményesen teljesítette mind a rendszeres, munkatervbe foglalt, mind pedig eseti feladatait.

A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő egész évben folyamatosan határidőre megjelent, a szervezett szerkesztési, nyomtatástechnikai előkészületi, előállítási munkálatok áthidalták a tartós papirhiány okozta gondokat.

A hivatalos közlöny tartalmi és formai továbbfejlesztésére létrehozott munkacsoport előterjesztését, illetve annak 1988. évi bevezetését kibővített szerkesztő bizottsági és Elnöki Kollégiumi testületi ülések hagyták jóvá; bizonyos szerkesztési módosításokra már a II. félévben sor került.

Hangsúlyos hatósági feladat a megadott magyar szabadalmak leírásainak nyomtatásban való megjelentetése; ezt a tevékenységet az elmúlt évek összetett jelenségei folytán számottevő elmaradás terhelte.

A külső vállalkozási körrel folytatott üzleti alapú tárgyalás-sorozat, a nyomtatásra kiadott kéziratanyag fokozott ellenőrzése, az imprimatura folyamatos ellátása, továbbá a folyamatos kapcsolattartás eredményeképp az 1986. évi teljesítménnyel szemben az 1987. évi késztermék mennyisége 4077 db magyar szabadalmi leírás volt; ez az utóbbi két évtized legmagasabb éves teljesítménye, s először sikerült csökkenteni a ki-nyomtatási hátralék mennyiségét.

Az 1987-ben a Közlönyben közölt legmagasabb szabadalmi lajstromszámmal (194.000) bezárólag az eddig ki nem nyomtatott leírások száma mintegy 6000; ebből - az év folyamán nyomtatásra kiadott közel hétezer leírásnak köszönhetően - jelenleg csak 1800 db képezi a hivatali várakozó állományt.

Az év folyamán négy, a Szabadalmi Információs Központ módszertani sorozatába tartozó füzet jelent meg 5-10 ezer példányban.

3./ A hazai szabadalmi információs tevékenység fejlesztésének elemzése, módszertani irányítása és koordinálása összetett, folyamatosan végzett tevékenység révén valósult meg 1987-ben is. Az előző évek széles körű szakmai felmérései és vizsgálatai alapján a következő főbb hangsúlyos irányok körvonalazódtak:

- a/ szabadalmi információs támogatás biztosítása a kutatók-fejlesztők, a vállalatok és intézmények, az ágazatok és a kormányzati szervek részére,
- b/ koordinációs és fejlesztő tevékenység végzése a K+F Információs Infrastruktúra Program keretében, illetve a Hivatal számítástechnikai fejlesztési programjában,
- c/ nemzetközi együttműködési tevékenység végzése a KGST-NSZIR, illetve a WIPO-PCPI kereteiben, illetve hivatalközi és egyéb kétoldalú, illetve nemzetközi relációban.

A Hivatal rendszeres tájékoztatást nyújtott az OKKFT és a KGST Komplex Programja megvalósításában résztvevő hazai intézmények részére a belföldi és külföldi szabadalmi-iparjogvédelmi tájékozódás aktuális lehetőségeiről.

Együttműködési megállapodást és kapcsolt szolgáltatásokat készített elő az év folyamán az OMIKK és a SZIK; a Központ összesen 1850 hazai intézményt keresett meg a Hivatal által biztosított tájékozási lehetőségek teljes sorának körleveles bemutatásával, amelynek pozitív visszhangját a szolgáltatások IV. negyedévi emelkedő igénybevétele bizonyítja.

Ugyancsak ezen kör részére működteti a Hivatal az INPADOC szabadalmi bibliográfiai szolgáltatásaira támaszkodó, KGST-együttműködés keretében beszerzett számítógépes szabadalmi témafigyelési forrásanyagokból szolgáltató előfizetéses rendszerét az Ipari Informatikai Központtal közösen. Ennek keretében 1987-re 98 vállalati előfizető mintegy 9 ezer önálló jelzetű szakterület szelektív szignálinformációs szolgáltatását kötötte le; az előfizetők száma az év második felében hosszú időszak óta először ismét emelkedett.

Az irányító szervek ágazati és kormányzati munkáját rendszeres elemző tevékenységgel támogatva a Hivatal összesen 25 témakörben végzett műszaki fejlesztési tendenciavizsgálatot

a hazai és az NSZK-ban tett szabadalmi bejelentések információs bázisára támaszkodva, segítve ezzel a nemzetközi műszaki-gazdasági trendek meghatározását és felhasználását a népgazdasági tervezésben.

Hasonló értékelő összeállítás készült a WIPO-tagországok hivatalainak informatikai-műszaki beszámolóiból.

A számítástechnikai informatikai infrastruktúra fejlesztésében több területen előrelépés mutatkozik.

A Hivatal az OMFB és az MTA 1987-88. évre a K+F információs infrastruktúra-fejlesztés keretében meghirdetett online-adatbázis építő pályázatán gesztorintézményként 10 millió forint támogatást nyert el az "országos szabadalmi információs rendszer" öt adatbázisra kiterjedő koncepciójával és megvalósítási tervével.

A Hivatal együttműködési keretszerződés alapján a CompuDrog Műszaki Fejlesztő Kiszövetkezet által kifejlesztett mikrogépes magyar szabadalmi bibliográfiai adatbázist kiterjesztette a Közlöny 1970-1987 közötti teljes anyagára, s olyan nyilvános tári szolgáltatást alakított ki, amelynek jelentős szerepe lesz a hazai szabadalmi tisztaságvizsgálat, újdonságvizsgálat és iparjogvédelmi tájékoztatás és elemző tevékenység gyors és magasabb színvonalu végzésében.

A szabadalmi információs bázisintézmény TPB határozaton alapuló fejlesztési tervének ez évben készített és az OMFB által elfogadott számítástechnikai eszköz-programja megteremtette a Hivatal önálló számítóközpontja létrehozásának - az AIE TPA-1148 típusu számítógépének átvételére támaszkodó - feltételeit.

A nemzetközi szabadalmi információs együttműködés szocialista integrációs tevékenységének hagyományos szolgáltatásai a KGST-tagországok találmányi hivatalainak közös munkaterve szerint működtek 1987-ben.

A tagországok fontosabb találmányairól szóló információcsere tartalma és keretei modernizálódtak az e tárgyban folyó felülvizsgálat és a Hivatal javaslatai következtében.

A Szellemi Tulajdon Világszervezetének Szabadalmi Információs Állandó Bizottságában folyó tevékenység keretében a Hivatal az 1988-89. évi munkatervben két témakör gazdája.

A legfontosabb ez évi módszertani tevékenységek sorából kiemelkedő jelentőségű a PCT minimum-dokumentáció bővítése, szabadalmi statisztika felhasználása a technológiai előrejelzésben, monográfia-szerkesztési tájékoztatás, WIPO-szabványok és ajánlások továbbfejlesztése, az NSZO felülvizsgálata.

Az év folyamán a Hivatal az Online Szabadalmi Adatbázis Építők és Felhasználók Nemzetközi Szövetségének (OLPI) tiszteletbeli tagja lett.

4./ A szabadalmi információs bázisintézmény fejlesztésének TPB-határozaton nyugvó terve alapján a Hivatal elkészítette az új létesítmény beruházási programját, illetve a kijelölt telek beépítési tanulmánytervét.

A költségvetési finanszírozás kérdésében az OMFB a jelenlegi gazdasági feltételek mellett az építési program helyett a létesítmény-rekonstrukciós, átvételi megoldást támogatja, amelynek feltételeit folyamatosan vizsgálja és keresi a Hivatal.

A Hivatal szabadalmi információs tevékenysége működési feltételeinek önerős javítása a szolgáltatások szintentartásához is elégtelen; a bázisintézménykénti fejlesztés halasztása a hazai tudományos kutatás és műszaki fejlesztés egyik hangsúlyos elvi információs gátja. A hazai szabadalmi információs ismeretvagyon hasznosítási feltételeiben elengedhetetlen az elhelyezési-felszerelési feltételek megteremtése.

A fejlesztés eszköz-programjának számítástechnikai részét - a részletesen kidolgozott tervezetek alapján - az OMFB elnöke 31,5 millió Ft térítésmentes támogatással jóváhagyta.

V.

A Hivatal személyzeti, kádermunkája,
belső oktatás

Az OTH feladatainak ellátására 1987-ig 204 fős átlagléttszámot tervezett. (Ebből a fő szervezeti egységek: Szabadalmi és Védjegy Főosztály 81 fő, Szabadalmi Információs Központ 49 fő, Jogi és Nemzetközi Főosztály 25 fő, Személyzeti és Oktatási Önálló Osztály 2 fő, Gazdálkodási Főosztály 41 fő.) Az átlagléttszám kialakulását kétlépcsős központi létszámcsökkentési intézkedés előzte meg (1981-ben 11 fős, 1983-ban újabb 8 fős létszámcsökkentés történt).

A személyi állomány szakmai kvalifikáltságát, összetételét, felkészültségét, igazgatási szakértelmét, nyelvi és politikai képzettségét tekintve az elmúlt időszakban alkalmas volt a Hivatal feladatai megoldására. Feladatait számos vonatkozásban minimális létszámmal, területi hálózat, háttérintézmények nélkül végzi.

A Hivatal személyzeti munkájának alapvető célkitűzése volt 1987-ben az egyes területekre alkalmas utánpótlás ki-nevelése, a hivatali munkaerőállomány, különösen a szabadalmi ügyintézői létszám megtartása, fejlesztése.

Az évről-évre növekvő számú szabadalmi bejelentések feldolgozása a munkaintenzitás jelentős fokozása ellenére sem biztosítható az elbírálói létszámnak a növekvő munkamennyiséghez igazodó növelése nélkül. A szabadalmi információs tevékenységnek a kormányzati határozatokkal előirt fejlesztése szintén többletlétszámot igényel.

A hatósági munka területén a létszámhiány leküzdésére különböző intézkedéseket tettünk, pl. hirdetések adtunk fel, kerestük a munkaerő átcsoportosítás lehetőségét, illetve a

társadalmi-tanulmányi ösztöndíj bevezetésére tettünk lépéseket. E-mellett a szabadalmi elbírálói munka hosszutávú fejlesztésének feltételeiről a korábbiakban említett TPB előterjesztés készült.

A létszám növelése mellett biztosítani kell a magas szakmai, nyelvi követelményekkel arányosan az anyagi elismerés olyan szintre fejlesztését, hogy az a meglévő személyi állományt megtartó hatásu legyen és az új álláshelyeket betölthetővé tegye.

Az elmúlt időszakban az önálló bérgazdálkodás adta lehetőségek között saját erőből végrehajtott bérfejlesztés ellenére sem tud ma már a Hivatal lépést tartani az iparjogvédelmi munkáért más szervezetnél kínált bérekkel.

Az 1987. évi minősítési ütemterv elkészült és annak figyelembevételével 12 dolgozó minősítésére és 11 minősítések közötti egyéni beszélgetésre került sor. A minősítéseket a minősítettek elfogadták, mivel reális értékelést adtak a munkáról, a dolgozó magatartásáról.

Az 1001/87. számú minisztertanácsi határozat előírja a minősítettek körének felülvizsgálatát, csökkentését, ennek értelmében a minősítettek körét a Hivatalnál is szűkíteni kell.

Ez évben került sor az 1986/87. évi oktatási terv végrehajtásának értékelésére. Az oktatás számszerű adatai: 19 dolgozó középfoku, 8 dolgozó felsőfoku iparjogvédelmi szakvizsgát tett, 47 dolgozó szakmai konferencián, illetve 19 dolgozó egyéb (adó stb.) tanfolyamokon, míg 4 alkalommal 4 dolgozó az OVK speciális tanfolyamán vett részt.

Az elmúlt évben elkészült az 1986-90. évekre szóló káderutánpótlási tervbe felvett dolgozókkal szembeni követelményrendszer megfogalmazása.

1987. októberében 1 igazgatói, 1 főosztályvezető-helyettesi, 2 osztályvezetői, 2 osztályvezető-helyettesi, 2 csoportvezetői és az elnöki titkári kinevezésre került sor.

Az év folyamán 2 dolgozó részesült a Munka Érdemrend Ezüst fokozatában, 15 fő Kiváló Munkáért kitüntetésben, 32 fő pedig Dicsérő Oklevélben. 20 külső iparjogvédelmi szakember kapott a Hivataltól Kiváló Munkáért kitüntetést.

VI.

A Hivatal gazdálkodási, pénzügyi
tevékenysége

Az Országos Találmányi Hivatal eredményérdekeltségi rendszerbe sorolt, önálló bér gazdálkodást folytató önálló költségvetési szerv az OMFB pénzügyi fejezetén belül.

A szakmai tevékenység pénzügyi fedezetét a Hivatal saját bevételeiből biztosította, költségvetési támogatást nem kapott, sőt igen nagymértékű központi adóbefizetési kötelezettség terhelte.

A bevételek tulnyomó többsége (1987-ben 143,2 millió Ft, szemben az 1986. évi 109,7 millió Ft-tal) a szabadalmi fenntartási illeték (oltalmi díj), amelynek közel fele - a külföldről benyújtott szabadalmi bejelentések után - az országnak konvertibilis devizabevételt jelent. (A Hivatalhoz már forintban fizetik be a külföldiek jogi képviseletét ellátó hazai szervezetek.) Ugyancsak konvertibilis devizabevételt eredményez a Szellemi Tulajdon Világszervezetével (WIPO) folytatott együttműködés eredményeként a Hivatalnak évente átutalt részesedés.

A hatósági munka eredményeként realizált bevétel szolgál fedezetül a szabadalmi információs rendszer működtetése és az állami elvi irányító tevékenység költségeire is.

1./ A Hivatal gazdasági-pénzügyi tevékenységét az 1987. évben is a vonatkozó jogszabályok és irányelvek betartásával, a hatékonyságra törekvés és a takarékoság szellemében folytatta.

A gazdálkodási év 20 mFt nagyságrendű eredménnyel zárult. A szabályozók és számviteli előírások változása követ-

keztében ez a mutató nem hasonlítható össze a korábbi évek eredményszintjével. A Hivatalnál maradó - az érdekeltségi alapba helyezhető - eredmény-rész azonban mintegy kétszerese a korábbi évenkénti lehetőségnek.

A kedvező változást főként a szabadalmi tevékenység bevételeinek növekedése, új bevételi források feltárása, valamint a hatékony költséggazdálkodás biztosította. Annak ellenére sikerült ezt elérni, hogy a központi elvonások a többlet-feladatok vállalása ellen ösztönző módon, a költségekhez tapadóan és minden más eredményérdekeltségi rendszerben gazdálkodó intézménynél magasabb mértékben terhelték a Hivatalt. (40%-os termelési és szolgáltatási járulékot kell fizetnie az egyébként legmagasabb 20%-os mértékkel szemben és ezen felül 14 mFt nem normatív jellegű elvonás is terheli az árbevételt.)

2./ A Hivatalnak a nemzetközi iparjogvédelmi együttműködésben való fokozottabb részvételéhez szükséges ideiglenes külföldi kiküldetések deviza-szükségletét fele-fele arányban a költségvetés, illetve a Pénzügyminisztérium által bevezetett devizaösztönzési rendszer fedezte.

A WIPO által igazgatott egyes uniókkal való együttműködésből az országot megillető közvetlen devizarészesedés 713.092 Sv.fr. volt (az előző évben 538.780 Sv.fr.).

A Hivatal saját bevételeivel megteremtett költségvetési forrásokon kívül 5 millió forintot kapott a Tudománypolitikai Bizottságtól, az iparjogvédelmi propaganda tevékenység és az ujitómozgalmi koordináció fejlesztésére juttatott 10 mFt ez évi részeként. Az összeg a célnak megfelelően lett felhasználva.

A Hivatal az információs rendszer fejlesztésének eszközprogramja keretében 10 mFt támogatást kap az OMF B K+F Alapjából az Alkotó Ifjúság Egyesülés számítógépének átvételére.

Az átadás-átvétel az év végével megtörtént. A szükséges - és a kapott támogatásból még megoldható - felújítást követően, lehetőség nyílik a számítástechnikai munkálatok teljes egészében saját felelősségű megszervezésére és az 5 éves számítógéppark jövőbeni korszerűsítésének tervszerű előkészítésére.

3./ A költségek mintegy 60-40% arányban oszlanak meg a bevételt eredményező iparjogvédelmi hatósági munka ráfordításai, valamint az ezek bevételeiből fenntartott szabadalmi információs tevékenység és az állami elvi irányító munka szükséges ráfordításai között.

Ezek mellett az egyéb - zömmel kiegészítő jellegű - feladatok ráfordítása és bevétele nem jelentős nagyságrendű és nem is változott lényegesen az előző évekhez képest. A likvid pénzeszközök letétbe helyezésével 2 mFt kamatbevétel jelentkezik, amely lényegében ráfordítás nélküli tiszta eredmény.

A kiadások között kiemelkedő nagyságrendet képvisel

- a számítástechnikai korszerűsítésre, közte az Ujtási Adatbank megteremtésére fordított 10 mFt, az érdekeltségi alap ilyen célú felhasználása és az AIE gép átvételével kapcsolatos kiadások nélkül (ezekkel együtt kb. 28,5 mFt);

- a szabadalmi leírások nyomdai előállításáért fizetett csaknem 20 mFt;

- a növekvő iparjogvédelmi aktivitás költségeinek részbeni támogatásaként egyesületeknek, szakszervezeteknek, könyv- és lapkiadóknak átutalt csaknem 10 mFt;

- a hivatali székház és a szabadalmi táruk céljára bérelt pincék, helyiségek tervszerű fenntartására, valamint a munkakörülmények további javítására fordított mintegy 10 mFt;

- a Szabadalmi Tár és Könyvtár szolgáltatásainak fejlesztésére és a folyóirat, a kiadvány beszerzésére költött 3 MFt fölötti összeg.

4./ A bérgazdálkodásban a tervezettnél kisebb mértékben sikerült érvényesíteni a mozgóbérek arányának csökkentését a központi (év eleji bérstop) intézkedések miatt. Következésképpen érvényesült a többletfeladatokkal járó többleteljesítmények elismerése.

A Hivatal dolgozóinak átlagkeresete az előző évhez képest 3,7 %-kal emelkedett. Ezt a bevételnövekedés eredményeként saját hatáskörben növelt béralap tette lehetővé.

5./ Az érdekeltségi alap csaknem 22,7 mFt-os keretének felhasználása a következő tervszerű szerkezetben történt:

- alapfeladatok ellátását szolgáló beruházásokra 13,3 mFt feletti összeg;

- üdülő fenntartásra és bérleményekkel kibővített üdültetési lehetőségek biztosítására mintegy 800 eFt;

- a dolgozók lakáshoz jutásának segítésére 2 mFt;

- szociális-kulturális célra (szakszervezetnek és sportkörnek), tanfolyami költségek dolgozóktól történő átvállalására, továbbá reprezentációs keret kiegészítésre csaknem 400 eFt;

- jutalom fizetésére és ehhez kötődő kereseti adóra 2,2 mFt.

A Hivatal az ez évben mindössze 100 eDFt tartalmu beruházási lehetőségével ez évben sem élhetett a behozatali korlátozások miatt.

6./ A Hivatal az egyéb gazdálkodási feladatokat illetően is teljesítette a munkatervi előírásokat. Határidőre elkészült az 1986. évi költségvetési beszámoló és szöveges értékelése, az 1987. I. félévi költségvetési beszámoló és jelentés az I. félévi gazdálkodás helyzetéről, továbbá az 1988. évi devizaelőirányzatok és beruházási igény irányszámainak meghatározása és bejelentése. Az 1988. évi költségvetés tárgyában több előtanulmány, tervezet és javaslat készült.

Az ár- és adóreform miatti változások következtében jelentős többletmunkával készült fel a Hivatal az új gazdálkodási és információs rendszerre.

VII.

A munka tervezése és ellenőrzése

A Hivatal 1987. évi munkatervének, valamint a munkatervben nem szereplő feladatoknak a teljesítéséről határidőre elkészültek az előírások szerinti jelentések.

Az ellenőrzési tervnek megfelelően folyamatosan ellenőrzés tárgyát képezték a hatósági munka számszerű adatai, az iparjogvédelmi illetékbevételek alakulása, a szabadalmi ügyek határidői, a szabadalmat megadó és elutasító határozatok, valamint az iparjogvédelmi ügyekben hozott bírósági döntések végrehajtása.

A függetlenített ellenőri vizsgálatok tartós betegség miatti kisebb mértékét a Hivatal fokozott vezetői ellenőrzéssel pótolta. Felelősségre vonásra okot adó hiányosság nem volt tapasztalható.

A hivatali munkafegyelem megszilárdítása érdekében elnöki utasítás jelent meg, amely intézkedéseket tartalmaz a munkaidőalap védelméről illetve a munkaidő alatti alkoholfogyasztás tilalmáról.

VIII.

A Hivatal szervezete, a testületi szervek és a munkahelyi demokrácia fórumainak működése

Az Országos Találmányi Hivatal szerteágazó tevékenységi körében jelentkező feladatokat a "Szervezeti és Működési Szabályzata" szerint kialakított szervezet látja el.

Az elmúlt években a Hivatalban olyan stabil és korszerű szervezet alakult ki, amely kellő hatékonysággal látja el a feladatokat; a létrejött főosztályi és osztályszerkezet megfelel a Hivatal fő funkcióinak.

A hatósági tevékenységet alapvetően a Szabadalmi és Védjegy Főosztály, az információs tevékenységet pedig a Szabadalmi Információs Központ látja el, míg az elvi irányítás feladatai döntően a Jogi és Nemzetközi Főosztály tevékenységi körébe tartoznak. A személyzeti és kádermunka irányítása a Személyzeti és Oktatási Önálló Osztály tevékenységi körébe tartozik, míg a gazdasági háttérrel a Gazdálkodási Főosztály biztosítja. A Hivatal vertikális és horizontális szervezeti tagoltsága, azaz a hierarchikus szintek és az egyes szervezeti egységek száma jól szolgálja a sokrétű munka szakmailag differenciált és összehangolt irányítását.

Az 1987. évben a belső szervezet felépítésében, tagoltságában, döntéshozatali rendjében, a stratégiai és operatív feladatok arányában alapvető szervezeti változtatás nem volt szükséges. Az 1988. évben azonban indokoltá válik az ügyiratforgalom és az információellátás számítástechnikai bázisának fejlesztése, tartalmi korszerűsítése kapcsán önálló számítástechnikai részleg létrehozatala. Szükséges továbbá a szabadalmi elbírálás mennyiségi és minőségi fejlesztése, az átfutási idő csökkentése céljából egy újdonságvizsgálati részleg kialakítása.

A hierarchia elvén felépülő lineáris szervezeti struktúrát kiegészítik a testületi döntéselőkészítő szervek (Elnöki Értekezlet, Elnöki Kollégium), valamint a munkahelyi demokrácia fórumrendszere, amelyek 1987-ben is alapvetően jól töltötték be rendeltetésüket.

A Hivatal 1987-ben is megtartotta a hivatali munkaértekezletet és fórumot, valamint a főosztályi és osztályértekezleteket. Ezekben az elmúlt év eredményeinek értékelésén túlmenően az ez évi feladatok kitűzése, a végrehajtás érdekében szükséges teendők megvitatása is megtörtént.

IX.

Súlyponti feladatok az 1988. évben

A magyar népgazdaság 1988. évi terve szerint az 1988. évi gazdasági munka fő célja, hogy megkezdődjék az MSZMP gazdasági-társadalmi kibontakozási programjának, illetve a kormány ezt szolgáló stabilizációs munkaprogramjának a végrehajtása.

Ennek megfelelően az Országos Találmányi Hivatalnak, mint az iparjogvédelem országos hatáskörű hatóságának és központi állami elvi irányító szervének munkája 1988-ban alapvetően arra kell irányuljon, hogy az iparjogvédelmi tevékenység a maga területén, sajátos eszközeivel fokozottabban segítse elő a népgazdaság egyensúlyi helyzetének javítását, a gazdasági szerkezet korszerűsítésének gyorsítását, a gazdasági hatékonyság növelését szolgáló gazdaságpolitikai céljaink megvalósítását. A találmányi, védjegy, ipari minta tevékenység, valamint az ujitómozgalom fokozottabban kell hozzájáruljon a műszaki fejlődés gyorsításához, a műszaki fejlesztés eredményeinek a termelésben történő hasznosításához.

Az 1988. évben az OTH előtt álló súlyponti feladatként a következők jelölhetők meg:

1. Az ujitások és találmányok megnövekedett műszaki fejlesztéspolitikai jelentősége megköveteli az ujitási és találmányi tevékenység eddig elért mennyiségi és minőségi eredményeinek a reálisan lehetséges további növelését;

2. Az iparjogvédelmi hatósági tevékenység keretében biztosítani kell az ügyek hatékonyabb intézését, az eljárás gyorsítását, különösen a folyamatban lévő szabadalmi ügyek száma növekedésének megállítását;

3. Az iparjogvédelmi elvi irányító tevékenységben még fokozottabb társadalmi mozgósítással és szakmai-módszertani segítségnyújtással törekedni kell az ujitásokkal és a találmányokkal összefüggő egyéni és vállalati tevékenység további fellendítésére, ennek érdekében tovább kell fejleszteni a tár-cákkal és a megyékkel való együttműködést, elő kell mozdítani az ujitások, találmányok forgalmát, hasznosítását;

4. A nemzetközi munkában a lehetőségekhez képest tovább kell javítani minden irányban (KGST, WIPO, kétoldalu kapcsolatok) a nemzetközi iparjogvédelmi együttműködés feltételeit;

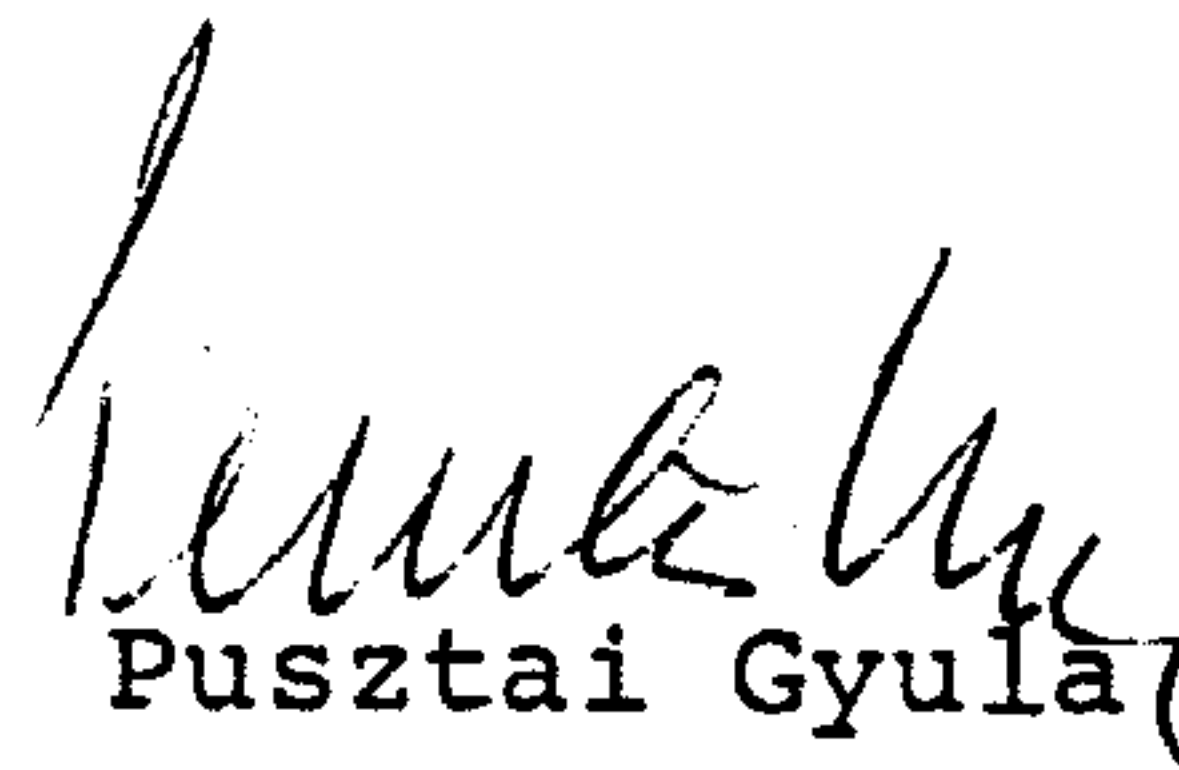
5. Az információs tevékenység terén a legfontosabb feladat a hazai szabadalmi információs rendszer keretében a Szabadalmi Információs Központ bázisintézménykénti fejlesztése, valamint az 1987-ben létrehozott országos ujitási adatbank tevékenységének szélesebbkörű kibontakoztatása;

6. A hivatali káder- és személyzeti munkában szükséges az egyes területekre alkalmas utánpótlás kinevelése, továbbá biztosítani kell a hivatali munkaerő állomány, különösen a szabadalmi ügyintézői létszám megtartását, fejlesztését;

7. A Hivatal gazdálkodási tevékenysége terén továbbra is célul kell kitűzni a hatékonyság fokozását, a takarékoság, a pénzügyi fegyelem érvényesítését, a létszámnöveléshez, az elhelyezési és eszközfejlesztéshez szükséges gazdálkodási feltételek biztosítását;

8. A hivatali közélet területén 1988-ban is nagy fontosságú a Hivatalban működő Párt-, Szakszervezeti és KISZ-szervekkel való együttműködés, biztosítani kell a munkahelyi demokrácia fórumainak működését, tovább kell javítani a munkaidő-alap kihasználását, fokozni kell a munkafegyelmet, mind formai, mind tartalmi vonatkozásban.

B u d a p e s t, 1988. január "29"

Dr. Pusztai Gyula

az Országos Találmányi Hivatal
elnöke